

Elnökségi Nyilatkozat 2011. évi Miniszteri eHealth Konferencia

Budapest, 2011. május 10-12.

2011. május 10-én az Európai Unió tagállamainak (a továbbiakban: tagállamok) egészségügyi miniszterei, 30 ország delegáltjai és az érdekelt szervezetek képviselői találkoztak egymással az Európai Bizottság és az Európai Unió Tanácsának Magyar Elnöksége által közösen szervezett Miniszteri eHealth Konferencia keretei között.

A Konferencia a politikai döntéshozók és az érdekelttek számára kiváló lehetőséget teremtett a legjobb gyakorlatok, valamint eredményeik és módszereik kölcsönös megismerésére és cseréjére, továbbá arra, hogy a résztvevők megvitassák a fő politikai prioritásokat az információs és kommunikációs technológiák (a továbbiakban: IKT eszközök) egészségügyben történő használatának előmozdítása érdekében, ily módon hozzájárulva ahhoz, hogy az egészségügyi ellátórendszerek jobbak, biztonságosabbak és fenntarthatóbbak legyenek.

A tagállamok az eEgészségügy és a krónikus betegségek kezelése iránti mély elkötelezettségüket a múltban már kifejezésre juttatták, különösen az alábbiak által: az eEgészségügyön keresztüli biztonságos és hatékony egészségügyi ellátásról szóló tanácsi következtetések (2009. december); a krónikus betegségek innovatív megközelítései a népegészségügyben és az egészségügyi ellátási rendszerekben témában készült tanácsi következtetések (2010. december); az Európai Bizottság „Európa 2020 stratégiájának” elfogadása és annak „Európa Digitális Menetrendje” és az „Innovatív Unió” kiemelt kezdeményezései; valamint az eEgészségügyi Kormányzati Kezdeményezés életre hívása, és végül a határon átnyúló egészségügyi ellátásra vonatkozó betegjogok érvényesítéséről szóló 2011/24/EU irányelv elfogadása.

Fontos hangsúlyozni, hogy

- az eEgészségügy és a telemedicina segítheti az egészségügyi rendszerek átalakítását, választ adva az idősödés, a szűkös erőforrások, az egészségügyi humán erőforrás-hiány és a krónikus betegségek számának növekedése jelentette kihívásokra, a mindenki számára időben történő és megfelelő egészségügyi ellátás biztosítása, valamint az egészségügyi szektor szolgáltatásainak és kapacitásainak hatékonyabb kihasználása mellett.
- az eEgészségügyi és telemedicina megoldások előnyökkel járhatnak a népegészségügy területén, a betegek saját kezelésükben való részvétele szempontjából és a közösségi gondozásban is.
- az IKT eszközök kedvező hatást gyakorolnak a betegellátásra, különösen a fogyatékkal élők és a krónikus betegségekben szenvedők esetében.
- az IKT megoldások megfelelő használata a krónikus betegségek kezelésében – különösen a betegek saját kezelésükben való fokozott részvételével és a folyamatos távfelügyelettel – egészségnyereséggel jár azáltal, hogy lehetővé teszi a betegek számára a független életvitel folytatását és javítja a betegek életminőségét.
- az eEgészségügyi megoldások alkalmazása lehetővé teszi, hogy a betegek nagyobb felelősséget vállaljanak saját egészségük és életminőségük javításában.
- az eEgészségügyi megoldások alkalmazása hozzájárul az orvosok és a betegek közti kölcsönösen előnyös együttműködéshez.
- az IKT eszközök az egészségügyben való szélesebb körű használatának alapvető feltétele az innovatív ellátási megoldások kidolgozásának és végrehajtásának, csakúgy mint az új generációs alkalmazások, innovatív ellátási modellek és hatékony betegutak bevezetésének.
- az egészségügyi rendszerek fenntartható finanszírozhatóságának növelése érdekében szükség van az eEgészségügybe és a telemedicinába történő befektetésekre.
- az IKT megoldások hozzájárulhatnak az egészségügyi rendszerek fenntarthatóságának, biztonságosságának és hatékonyságának növeléséhez azáltal, hogy jelentősen javítják az ellátás hatékonyságát és hatásosságát, az egészségnyereséget és csökkentik a hospitalizációt.
- az egészségügyi szakemberek szervezeteinek és az orvosi tudományos társaságoknak nyitottnak kell lenniük az eEgészségügynek és a telemedicinának a klinikai gyakorlatban történő további használatára, és támogatásuk szükséges.
- az eEgészségügyi megoldások elősegíthetik a kölcsönös tanulás és tapasztalatcsere céljából történő uniós szintű párbeszédet.
- egyes krónikus betegségek esetében további kutatásra és bizonyítékra van szükség, ide értve a széleskörű klinikai vizsgálatokat, a célzottabb társadalmi-gazdasági

elemzéseket, valamint a megelőző és előrejelző egészségügyi ellátás-modellek kidolgozását és validálását.

- az összehasonlítást lehetővé tevő adatgyűjtési intézkedések hiánya jelentős mértékben akadályozza az eEgészségügyi megoldások alkalmazását azáltal, hogy korlátozza az adatelemzésekben rejlő lehetőségeket a teljesítmény növelése, a megbízhatóság megerősítése és a megfontolt befektetési döntések meghozatala szempontjából.
- az eEgészségüghöz kapcsolódó szakpolitikák koordinációját meg kell erősíteni (a kutatás és alkalmazás támogatásától kezdve a jogszabályi keret kialakításáig olyan speciális területeken mint az orvostechnikai eszközök, megbízhatóság, információbiztonság és interoperabilitás).

Fontos, hogy a következő cselekvések kiemelt figyelmet kapjanak:

- A határon átnyúló egészségügyi ellátásra vonatkozó betegjogok érvényesítéséről szóló, 2011/24/EU irányelv végrehajtása keretében a tagállamok erősítsék meg az eEgészségügyi együttműködést (14. cikk), és vegyenek részt az eEgészségügyért felelős nemzeti hatóságokat összekötő hálózatban.
- A tagállamok használják az elkövetkező miniszteri találkozókat arra, hogy beazonosítsák azokat a konkrét területeket, ahol közösen előrehaladást lehet elérni, továbbá hogy közös célkitűzéseket és indikátorokat határozzanak meg, valamint ehhez kapcsolódóan saját célokat tűzzenek ki; továbbá mindkettőt vizsgálják felül a 2012. évi eHealth miniszteri konferencián.
- A folyamatnak olyan területek és célok alapján kell megkezdődnie, mint például amelyeket jelen Nyilatkozathoz tartozó melléklet felsorol, és amelyek az Aktív és Egészséges Idősödés Európai Innovációs Partnerségben meghatározott nemzeti/regionális prioritásaikon alapulnak.
- Az egészségügyi rendszerek fejlesztését és innovációját támogató eEgészségügyi alkalmazásokat támogató Strukturális Alapokat hatékonyan kell felhasználni.
- Támogatni kell, és elő kell mozdítani a bizonyítékalapú telemedicina rendszerek és szolgáltatások alkalmazását, különösen a betegek távoli gondozási területén, ahol a hatékonyságra és a klinikai előnyökre vonatkozóan meggyőző bizonyítékok állnak rendelkezésre.
- Elő kell mozdítani az új technológiák alkalmazásával kapcsolatosan a betegek tájékoztatását és a szakemberek oktatását.
- Az eEgészségügyi és telemedicina alkalmazásokkal kapcsolatos célok az eEgészségügy és telemedicina egyes speciális területeken (pl. diabétesz, kardiovaszkuláris betegségek vagy krónikus obstruktív légúti betegségek) jelentkező hatásainak jelenlegi bizonyítékain kell alapulniuk. A hatások – többek között – a következő területeken jelentkezhetnek: a kórházi felvételek számának csökkenése, a hospitalizáció időtartamának csökkenése, javuló életminőség, az egy gondozóra számított megnövekedett produktivitás.
- Az egészségügyi szakemberek számára – szorosan együttműködve az érintett szakmai szervezetekkel és tudományos társaságokkal – irányelveket kell kidolgozni és elfogadni az integrált egészségügyi szolgáltatásokat (mint például a távgondozási szolgáltatásokat) lehetővé tevő innovatív eszközök, valamint az egészségügyi szektorban a humán erőforrások és kapacitások jobb kihasználását elősegítő eszközök végrehajtása, továbbá a megfelelő, biztonságos és minőségi egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés érdekében.
- A folyamatban lévő együttműködésre és a közelgő közösségi kezdeményezésekre építve, közös intézkedéseket kell kidolgozni, és azokat végre is kell hajtani az eEgészségügyi rendszerek interoperabilitása érdekében.
- Lépéseket kell tenni – beleértve a szemantikai és terminológiai kérdésekről való megállapodásokat is – a kutatási és népegészségügyi célokból történő adatelemzés lehetővé tétele érdekében, összhangban a személyes adatok védelmére vonatkozó jogszabályokkal.
- A fenntarthatóság érdekében az epSOS és epSOS-II projektek során elért eredményeket felhasználva szükséges a projektek továbbvitele és azok bővítése.
- Ki kell dolgozni a krónikus betegségekkel kapcsolatos olyan minimum adatkört, amelyet tagállamszerte gyűjteni kell, és ki kell cserélni a tagállamok között.

Az Európai Bizottságot felkérjük, hogy

- támogassa a tagállamokat a krónikus betegségek kezelésében szerepet játszó eEgészségügyi megoldások alkalmazása érdekében tett erőfeszítéseikben.
- ösztönözze az eEgészségügyi és egyéb innovatív megoldásokat támogató klinikai irányelvek kidolgozását azokon a területeken, ahol a klinikai előnyöket és a hatékonyságot illetően széles körű tapasztalatok állnak rendelkezésre.
- támogassa az eEgészségügyi megoldásokkal kapcsolatos kutatásokat, különösen a nagyszabású pilot projekteket.

- ket, a megelőző ellátási modelleket, a személyre szabott orvoslást és az összehasonlító hatékonysági kutatásokat.
- támogassa a tagállamok közti együttműködést az eEgészségügyi technológiák hatékonysága területén (eEgészségügyi alkalmazások egészségügyi technológiáértékelése), biztosítva a fenntartható befektetéseket az egészségügyi szektorban.
- támogassa az eEgészségügyi megoldások alkalmazásával és elfogadásával kapcsolatos adatgyűjtés és adat-elemzés megerősítésére irányuló erőfeszítéseket, elősegítve ily módon a bizonyítékalapú döntéshozatalt.
- az új eEgészségügyi akcióterv keretében támogassa a tagállamokat saját, közös célkitűzéseken alapuló, mennyiségileg mérhető célok kidolgozásában és az előrehaladási indikátorok beazonosításában.

Melléklet

Jelen melléklet már meglévő bizonyítékokon alapuló, lehetséges célokat tartalmaz a tagállamok számára

A tagállamok – az Európai Bizottsággal és egyéb érdekelttel együtt – meghatározhatnának konkrét célokat az eEgészségügy, valamint a telemonitoring alkalmazása és hatásai figyelemmel kísérése vonatkozásában, összevetve a célok elérésére közösen megállapított időtervvel. E céloknak az alkalmazás és a mért hatások közti ok-okozati viszonyt kimutató bizonyítékokon kell alapulniuk. A következő javaslatok kerültek megfogalmazásra:

A telemedicina és telemonitoring megoldások használatának növelése által:

- csökkentsék – számszerűen kimutathatóan – a krónikus szívbetegségek miatti hospitalizációt.
- csökkentsék – számszerűen kimutathatóan – a diabéteszes betegek egészségügyi erőforrás-felhasználásait (pl. hospitalizáció, sürgősségi ellátás, alapellátási vizitek), miközben az állapot optimális kezelése biztosított marad.
- növeljék az elfogadott nemzetközi módszereknek megfelelően mért életminőséget és/vagy az életminőséggel korrigált életéveket (QALY) és/vagy az egészségkárosodással korrigált életéveket (DALY).

Mind többen támogatják, hogy március 4-e legyen a Magyar Agykutatók Napja

A Magyar Tudományos Parkinson Társaság is csatlakozott az OITI kezdeményezéséhez

A Magyar Klinikai Neurofiziológiai Társaság, a Debreceni Egyetem Orvos- és Egészségtudományi Centrum Idegsebészeti Klinika után a Magyar Tudományos Parkinson társaság 2011. május 27-ei közgyűlésén csatlakozott az OITI azon kezdeményezéséhez, hogy március 4-e legyen a Magyar Agykutatók Napja. A kezdeményezés támogatásáról Dr. Dibó György, a társaság elnöke levélben tájékoztatta Dr. Réthelyi Miklós minisztert.

Mint ismeretes, az idei évben először kiosztott 1 millió euró értékű nemzetközi agykutatói díjat, a Grete Lundbeck Európai Agykutatói Alapítvány által alapított „Brain Prize”-t március 4-én három világhírű magyar agykutató – Buzsáki György, Freund Tamás és Somogyi Péter – kapta. Az elismerés rangját jól jelzi, hogy a „Brain Prize”-t a világ tudományos életében máris „idegtudományi Nobel-díj”-ként tartják számon.

A magyar agykutatókat ért elismerés kapcsán az Amerikai úti idegtudományi intézet főigazgatója, orvosai valamint Prof. Dr. Pásztor Emil akadémikus 2011. május 18-án kezdeményezték, hogy a díj odaítélésének napja kerüljön be a jeles napok körébe, így a jövőben március 4-e legyen a Magyar Agykutatók Napja.

A kezdeményezés nagy visszhangot váltott ki a hazai idegtudományi szakma körében, és az elmúlt hetekben többen hivatalosan is csatlakoztak hangot adva annak a reménynek, hogy bíznak a minisztérium pozitív döntésében. Ha a kezdeményezés pozitív fogadtatásra talál a Nemzeti Erőforrás Minisztériumban, azzal lehetővé válik, hogy a nemzetközileg is elismert magyar idegtudományok képviselői, a szakma orvosai és kutatói ezen a napon hivatalosan is megemlékezzenek hivatásuk múltjáról és jelenéről, egyszersmind a társadalmi párbeszéd szintjén adjanak számot tudományterületük aktuális eredményeiről és kihívásairól.

Freund Tamás professzorral készített interjúkat az 55-58. oldalon olvashatják. (Szerk.)